

[Poul Hansen (Slagelse).]

bentlig naar til, at der ogsaa findes Biblioteker i samtlige vore Landkommuner. Men særlig i vore Købstæder har Kravene til vore Biblioteker været stærkt stigende. Store moderne Biblioteker er i disse Aar rejst rundt omkring i Byerne, og i den kommende Tid vil vi se nye Biblioteksbygninger skyde frem, fordi den rivende Udvikling for længst har sprængt de Rammer, som blev fastlagt for Aar tilbage.

Der er i høj Grad Grund til at glæde sig over den Udvikling, der er sket paa dette Omraade. Thi den Betydning, som et veludviklet moderne Biblioteksvæsen har for Befolkningens Opdragelse og kulturelle Udvikling, kan ikke vurderes højt nok. Ikke alene er Bibliotekerne blevet Hvermands Eje, men jeg har ogsaa Indtrykket af, at alle Kredse i vort Land har haft Forstaaelsen af, at de Midler, som her blev anvendt, virkelig var velanbragt. Naar man altsaa fastholder Betydningen af, at der efterhaanden ogsaa rejses Biblioteker i de mange biblioteksløse Sogne, der endnu findes i vort Land, og man i øvrigt ønsker, at Udviklingen skal fortsætte i Byerne, ikke mindst for Centralbibliotekernes Vedkommende, er det en Nødvendighed, at Biblioteksloven ændres, saaledes at Statens Tilsvær i højere Grad end hidtil bringes i Overensstemmelse med, hvad der nu kræves af Bibliotekerne.

Jeg skal ved denne Lejlighed slet ikke gaa i Enkeltheder, men der er dog tre Omraader, som jeg ønsker at fremdrage, fordi jeg anser det for nødvendigt, at der her sker Ændringer ved en forhaabentlig snarlig Revision af denne Lov. Som jeg alt har nævnt, har den stærke Benyttelse af vore Biblioteker bevirket, at man i mange Købstæder, og vel ikke mindst i Hovedstaden, staar over for Nødvendigheden af enten ved Tilbygninger at udvide de bestaaende Biblioteker eller at rejse helt nye Bygninger. Efter min Mening burde Loven have aabnet Adgang til Tilskud til et saadant Byggeri; thi det maa erkendes, at for Kommunerne er det en ret stærk Belastning, særlig naar vi tager de store Krav i Betragtning, der med Rette kan stilles til Indretning og Udlaan, til Læsesale og Studiekredsværelser. Vi ønsker jo alle de bedste Vilkaar for Ungdommens Fritidsbeskæftigelse, og jeg er sikker paa, at alle, som en Vinter igennem har haft Lejlighed til at følge det Arbejde, der foregaar rundt paa vore Biblioteker igennem Studievirksomheden, ogsaa vil erkende, at denne Virksomhed bør nyde det offentliges største Bevaagenhed.

Det næste Omraade, jeg vil pege paa,

er det Tilskud, der ydes de Biblioteker, der er anerkendt som Centralbiblioteker, altsaa det særlige Centralbibliotekstilskud. Ifølge de nugældende Bestemmelser kan dette Tilskud højst andrage 6 400 Kr. Det gælder ogsaa her, at Beløbet slet ikke staar i noget rimeligt Forhold til det Arbejde, der udføres inden for det paagældende Omraade. Jeg skal afholde mig fra at komme ind paa de Opgaver, som paahviler et Centralbibliotek, men vil dog lige nævne, at der heldigvis hvert Aar opstaar nye Biblioteker rundt omkring i vore Landkommuner, og hvert eneste nyt Sognebibliotek betyder som bekendt øget Arbejde for Centralbibliotekerne. Det er ikke, fordi jeg tror, noget Centralbibliotek har beklaget sig over det nye Arbejde, der er kommet til i de senere Aar, eller har skævet ondt til det forholdsvis lille Statstilskud, man har faaet. Man har udført Arbejdet i Sagens Interesse, og det tror jeg ganske afgjort, man ogsaa vil gøre i Fremtiden, uanset Statstilskuddet. Men skal der alligevel være Mening i Tingene, saaledes at den paagældende Kommune ikke skal kunne sige, at den med de i de senere Aar stærkt forhøjede Kommunetilskud er med til at betale betydeligt til Virksomheden ude omkring i Landkommunerne, maa vi ogsaa forhøje dette Centralbibliotekstilskud ganske betydeligt.

Men det vigtigste Omraade, hvor der bør ske Ændringer, er selve Statens Tilskud til Bibliotekerne. Efter den gældende Lov yder Staten i Tilskud 80 pCt. af de første 15 000 Kr., som Biblioteket har i stedligt Tilskud, derefter 40 pCt. af de næste 10 000 Kr. og endelig 20 pCt. af Resten. For mange Bibliotekers Vedkommende er Virksomheden i Løbet af de sidste 10 Aar steget med ca. 100 pCt., og det er givet, at det meget stærke Udlaan, der har fundet Sted i disse Aar, først og fremmest har nødvendiggjort mere Arbejdskraft og dernæst har forarsaget et uhyre stærkt Slid paa Bibliotekernes Bogbestand, saaledes at stærkt stigende Udgifter er blevet Resultatet rundt omkring i Byerne. Heldigvis har de kommunale Myndigheder ikke været karrige med at forhøje deres Tilskud, efterhaanden som det viste sig at være nødvendigt, men desværre er Statens Tilskud ikke steget i samme Forhold, fordi vi har Bestemmelsen om de 20 pCt., saa snart de stedlige Tilskud overstiger 25 000 Kr.

Lad mig tage et Eksempel fra en mellemstor Provinsby, og man vil da tydeligt se det skæve Forhold. I den Købstad, jeg her tænker paa, udgjorde det kommunale Tilskud i 1935 ca. 15 000 Kr., og Statens Til-